

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **70831** (13) **U**
(51) МПК (2012.01)
F02M 35/00

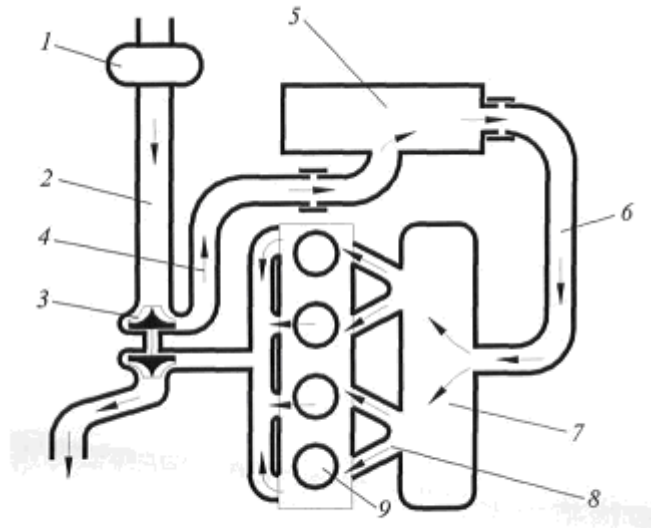
(12) ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

(21) Номер заявки: u 2011 14802	(72) Винахідник(и): Жадан Павло Васильович (UA), Єфремов Андрій Олександрович (UA)
(22) Дата подання заявки: 13.12.2011	(73) Власник(и): ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ, вул. Петровського, 25, м. Харків, 61002 (UA), Жадан Павло Васильович, вул. Працюючих, 11, м. Харків, 61044 (UA), Єфремов Андрій Олександрович, вул. Колонна, 105, кв. 2, м. Харків, 61090 (UA)
(24) Дата, з якої є чинними права на корисну модель: 25.06.2012	
(46) Публікація відомостей про видачу патенту: 25.06.2012, Бюл.№ 12	

(54) СИСТЕМА ВПУСКУ ДИЗЕЛЯ З ГАЗОТУРБІННИМ НАДДУВАННЯМ

(57) Реферат:

Система впуску дизеля з газотурбінним наддуванням містить повітроочищувач, турбокомпресор, впускний трубопровід, впускний ресивер, циліндри двигунів, заспокійливий відбивальний ресивер, резонансний трубопровід та колінчастий вал.

UA 70831 U

Корисна модель належить до галузі двигунобудування, зокрема до систем впуску, які використовують хвильові явища у впускній системі і сприяють поліпшенню економічних і екологічних показників двигунів внутрішнього згоряння (ДВЗ) на різних режимах їхньої роботи.

5 Параметри впускного тракту ДВЗ впливають на показники наповнення циліндрів двигуна. За рахунок правильного визначення геометричних розмірів трубопроводів і налаштування впускного тракту можливо досягти значно більшого наповнення циліндрів, ніж, наприклад, шляхом удосконалення форми вигинів трубопроводів впускної системи.

10 В сучасних конструкціях впускних систем ДВЗ, за рахунок застосування різних конструктивних рішень і використання додаткових керованих пристроїв, у першу чергу, намагаються забезпечити високі економічні показники, низьку токсичність вихлопу і низький шум. А показники потужності двигунів, у цьому випадку, відступають на другий план. Це викликано посиленням вимог міжнародних і національних стандартів щодо зменшення токсичності, зовнішнього шуму і витрат палива автомобільного транспорту. При цьому, робота таких систем повинна забезпечувати двигуну дотримання високих екологічних та економічних показників у всьому експлуатаційному діапазоні режимів роботи.

15 Конструкція ефективною впускної системи часто є результатом складних розрахунків хвильової системи, які неодмінно повинні перевірятися експериментально. Украв важливою для характеристики потужності і крутного моменту виявляється довжина впускного трубопроводу. Принциповим при цьому є те, що короткі впускні трубопроводи зміщують максимум наповнення, який характеризується коефіцієнтом наповнення, в область високих частот обертання колінчастого вала, а довгі впускні трубопроводи забезпечують гарне наповнення і відповідно високий крутний момент при низьких частотах обертання.

20 Відомі практичні рішення описаних вище проблем представлено в описах до патентів США № 6805087 В2, кл. F02M 31/00, 2004, № 7107959 В2, кл. F02M 31/03, 2006, патенту Німеччини N 289095, кл. F 02 M 31/00, 1991, заявки Німеччини N 3943569, кл. F02M 31/02, 1991 та інше.

25 Суть вищезгаданих рішень полягає в установці у впускному тракті дизелів різних по конструкції, досить складних, лабіринтових елементів, що дозволяють ступінчасто або безступінчасто змінювати довжину впускного трубопроводу в залежності від режиму роботи двигуна.

30 Таким чином, засобами використання хвильового ефекту в названих конструкціях є всілякі відбивні і посилюючі елементи, встановлені в тракті системи впуску та розташовані на різних її ділянках від повітряного фільтра до впускних каналів у головці циліндрів.

35 Негативним фактором у даному випадку є те, що названі елементи, захаращуючи впускний тракт, визначають підвищення його гідродинамічного опору, що, в свою чергу, негативно позначається на показниках наповнення, економічності, токсичності і динаміці дизеля. Крім того, ускладнення конструкції дизеля, в остаточному підсумку, знижує споживчі якості автомобіля (ремонтпридатність, важкість в обслугованні та ін.)

40 Найбільш близькою до об'єкта, що замовляється, є обрана як найближчий аналог система впуску ДВЗ, що містить трубопровід, впускну трубу, ресивер, до бічної поверхні якого підключений резонатор Гельмгодса, та головку циліндрів з впускними клапанами, підключеними до циліндрів двигуна ["Поршневий двигун внутрішнього згоряння з резонансним наддувом", патент США № 4858569, кл. F02M 35/10]. Відомому пристрою властиві ті ж недоліки, що й в описаних аналогах, зокрема, це ускладнення конструкції впускної системи, труднощі в обслуговуванні, збільшення габаритних розмірів, що спричиняється підвищенням гідродинамічного опору впускного тракту і погіршення параметрів роботи двигуна на режимах, які відрізняються від розрахункового. Крім того, дана конструкція з резонатором Гельмгодса настроюється на певну частоту і при відхиленні від неї погіршує роботу двигуна.

45 В основу корисної моделі поставлено задачу вдосконалення системи впуску дизеля з газотурбінним наддуванням шляхом введення нових конструктивних елементів та зв'язків з метою підвищення економічних та екологічних показників двигуна при одночасному забезпеченні високих технічних параметрів у широкому діапазоні режимів роботи.

50 Поставлена задача вирішується тим, що у відомій системі впуску дизеля, який містить повітроочишувач турбокомпресор, впускний трубопровід та впускний ресивер, підключений до циліндрів двигуна, між турбокомпресором і впускним ресивером послідовно монтується відбивальний ресивер і трубопровід розрахункової довжини.

55 Геометричні розміри відбивального об'єму і трубопроводу розраховані таким чином, що при роботі дизеля на режимі максимального крутного моменту забезпечується найкраще наповнення циліндрів двигуна. Цей максимум забезпечується за рахунок використання хвильових явищ, які виникають у впускній системі внаслідок роботи циліндрів дизеля. Причому,

на режимах, відмінних від розрахункового, показники двигуна практично не змінюються або навіть поліпшуються.

Ефективність роботи запропонованої системи обумовлюється чотирма наступними факторами в порядку їхньої значимості:

- 5 - посилення коливань тиску перед впускними клапанами;
- підвищення середнього тиску наддування, що виникає завдяки підвищенню ККД компресора внаслідок заспокоєння коливань на виході з нього;
- зниження гідравлічного опору повітроочищувач через заспокоєння коливань у потоці на виході з нього;
- 10 - вирівнювання коефіцієнта наповнення по циліндрах дизеля.

Слід відзначити, що запропонована система впуску дизеля проста по конструкції і не вносить додаткових незручностей при експлуатації та обслуговуванні двигуна.

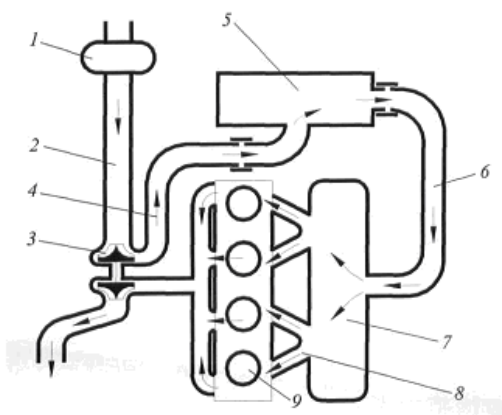
На кресленні представлена схема системи впуску дизеля з газотурбінним наддуванням, де: повітроочищувач 1; впускна труба 2; турбокомпресор 3; патрубок 4; відбивальний заспокійливий ресивер 5; резонансний трубопровід 6; впускний колектор 7; канали у головці циліндрів 8; циліндри дизеля 9.

Принцип роботи системи полягає в тому, що безперервна, синусоїдальної форми хвиля тиску, створювана сукупною роботою об'єднаних циліндрів, направляється з колектора по резонансному трубопроводу 6 до місця відбиття (відбивальний ресивер 5), відбивається, вертається до клапана, відбивається від нього (або від циліндра) знову, і потім процес повторюється до повного загасання хвиль. Якщо довжина трубопроводу 6 має певну розрахункову величину, то всі хвилі, що прийшли до клапанів, складаються в одній фазі, і має місце резонанс коливань із пучністю, тобто максимумом амплітуди коливань тиску, біля впускного клапана. В наслідок чого наповнення циліндрів збільшується.

25 Таким чином легко модернізувати існуючі транспортні засоби з дизельними двигунами, а також можливе застосування запропонованої системи ДВЗ при виробництві нових конструкцій двигунів. Дане конструктивне рішення дозволяє підвищити паливну економічність, знизити кількість шкідливих викидів та динамічні властивості дизеля.

30 ФОРМУЛА КОРИСНОЇ МОДЕЛІ

Система впуску дизеля з газотурбінним наддуванням, що містить повітроочищувач, турбокомпресор, впускний трубопровід, впускний ресивер, підключений до циліндрів двигуна та резонатор, яка **відрізняється** тим, що в ролі резонатора використовується заспокійливий відбивальний ресивер певного об'єму підключений до циліндрів двигуна за допомогою резонансного трубопроводу розрахункової довжини і площі поперечного перерізу, що обираються в залежності від частоти обертання колінчастого валу та навантаження на двигун.

Комп'ютерна верстка А. Крижанівський

Державна служба інтелектуальної власності України, вул. Урицького, 45, м. Київ, МСП, 03680, Україна

ДП "Український інститут промислової власності", вул. Глазунова, 1, м. Київ – 42, 01601